

1 of 1 DOCUMENT

Het Financieele Dagblad

9 juni 2010 woensdag

Wij zijn klaar met Keynes

SECTION: OPTIEK; Blz. 7

LENGTH: 639 woorden

Mathijs Bouman

Oproep van de G20 aan de wereld: begin nu serieus met bezuinigen. 'Landen met begrotingsproblemen moeten hun consolidatie versnellen', verklaarden de aanwezige ministers en centralebankpresidenten afgelopen weekend.

Na de vorige top begin dit jaar had het communiqué nog een heel andere toon. Overheden moesten de economie actief blijven stimuleren, vond de G20 toen. In elk geval totdat de private sector het stokje van de overheid had overgenomen. Maar een Griekse schulden crisis later is het keynesiaanse bestedingsfeestje opeens voorbij. Het geld is op, we gaan bezuinigen.

Volgens de Amerikaanse econoom Paul Krugman is dat buitengewoon dom. De bezuinigingen zullen de economie ernstige schade toebrengen, scheef hij begin deze week op zijn weblog. We vernietigen het herstel, vreest Krugman, die in 2008 de Nobelprijs voor de Economie won.

In Nederland waren de afgelopen weken soortgelijke bezwaren tegen snelle bezuinigingen te horen. 'We moeten de economie niet kapot bezuinigen', klonk het vooral vanaf links tijdens de verkiezingscampagne.

De bezwaren klinken logisch. Als de overheid nu op de rem trapt, staat straks de economie weer stil. Het grote keynesiaanse experiment waar de wereld in 2009 aan begon, is nog niet voltooid. Overheden in oost en west legden met een ongekende bestedingsimpuls een bodem onder de wereldeconomie.

Maar de nadelen van dit keynesianisme in extremis werden dit jaar duidelijk. Begrotingstekorten liepen snel op en zorgden voor nieuwe onzekerheid voor burgers, bedrijven en beleggers. Lenende overheden verdrongen investeerders op de kapitaalmarkt. Consumenten gingen meer sparen, omdat de overheid hun vroeg of laat de rekening zou presenteren. Beleggers vreesden dat de schuldenlanden in betalingsproblemen zouden komen. Het keynesiaanse beleid was binnen een jaar veranderd van een oplossing in een probleem.

Het lijkt alsof we moeten kiezen uit twee kwaden. Bezuinigen zet de economie op slot, maar niet bezuinigen ook. Wat te doen? Europa lijkt te kiezen voor de eerste optie. In de meeste landen is inmiddels een ingrijpend bezuinigingsprogramma opgetuigd. Dat van de Duitsers werd afgelopen maandag gepresenteerd. Gaat de Europese economie door deze financiële zelfkastijding binnenkort op zwart? Dat zou wel eens mee kunnen vallen. Nieuw onderzoek lijkt het ongelijk van Krugman te bewijzen.

In april nodigde Ecofin, de vergadering van Europese ministers van Financiën, de econoom en Harvard-professor Alberto Alesina uit om een overzicht te geven van de wetenschappelijke stand van zaken. Alesina vat zijn recente onderzoek bondig samen: 'Leiden

harde bezuinigingen altijd tot een recessie? Het antwoord op die vraag is een duidelijk nee.'

De econoom onderzocht alle bezuinigingsoperaties sinds 1980 in bijna alle Oeso-landen. Hij vond geen duidelijke relatie tussen bezuinigingen en recessies. In veel gevallen blijkt een bezuinigingsronde juist het startsein van een periode van relatief hoge economische groei.

Het werkt als een verjongingskuur voor de economie. Overbodige ambtenaren komen terecht in de productieve sector, burgers en bedrijven krijgen vertrouwen in de toekomst en buitenlands kapitaal stroomt het land in.

Het kan ook misgaan. Soms zet de overheid in haar ijver om de begroting op orde te krijgen, de economie wel degelijk in de achteruit. Maar Alesina maakt een belangrijke nuancering: de groei valt vooral terug als de overheid het begrotingsprobleem oplost met belastingverhogingen in plaats van bezuinigingen.

De boodschap is duidelijk: wij mogen bezuinigen. Het boek van Keynes kan terug de kast in. Misschien valt de economische groei wat tegen, maar van de angstvisioenen van Paul Krugman hoeven we ons weinig aan te trekken.

Mathijs Bouman is macro-econoom.

Vaak blijkt een bezuinigingsronde juist het startsein voor een periode van hoge economische groei

LOAD-DATE: June 8, 2010

LANGUAGE: DUTCH; NEDERLANDS

PUBLICATION-TYPE: Krant

JOURNAL-CODE: HFD